

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ג' תמוז תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא סג | דף הכולל: יומא מג.
דף היומי בהלכה: מסימן תר"ח סעיף ג' עד תחילת סימן תר"ט.
מוסר: שם עולם - והנה ידוע שבעולם הזה' עד פרק ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ה' עד פרק ו' 'והנה שלמה שנה'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

שעתיים לפני שבת הופיע פתאום "ההרוג" בכבודו ובעצמו | בדרך לועידה החשובה ביקש הגר"ש קוטלר זצ"ל לעצור בחתונה | "תגידו נשמת", ולא יהיה צורך בניתוח" | 2166

הסיפור היומי

עד שהגיע ובא ליל ל"ג בעומר תשפ"א, ויהי
בחצי הלילה התבשר המגיד שיעור בטלפון כי
נשמת הבחור עלתה בסערה השמימה בשריפה
הנוראה אשר שרף ה'! הדיבור נעתק מפיו...

כשעתיים לפני שבת, והנה 'בא הרוג ברגליו'. השמחה היתה גדולה, ונותרה רק שאלה מהדהדת: מדוע רק "אחרי מות קדושים אמור?"

כאמור, במחשבה ראשונה לא מצא שום מעלה על הבחור המנוח, על כן החל להעמיק במחשבותיו, אולי מכל מקום ימצא איזה מעלה ושבת. ואכן, פשפש ומצא, שבחודש אלול לפני כשנתיים ימים התפלל פעם אחת בהתלהבות, ובשובב"ם דאשתקד קם שני ימים רצופים קודם זמן קריאת שמע הראשון, ולפני מחצית השנה שאל בשיעור קושיא הגונה על הנלמד, וכך הצליח ללקט 'עשרה מעלות' על הבחור המנוח...

ובעוד שהוא שקוע ומתבודד במחשבותיו, נפל צער גדול בליבו: מי יודע, אם הייתי אומר לו 'מקצת שבחיו' ושלל מעלותיו בפניו, הרי היה זה מוסיף בו כח ואומץ להתגבר ולהתחיל ללכת על דרך המלך. ו'אמר' במחשבתו לאותה בחור: 'צר לי עליך נשמה טהורה, בעלותך השמימה תעני ותאמרי לפני ב"ד של מעלה כי בעצם נשמה טהורה את, אין כל האשמה תלויה בך...

והנה כשעתיים לפני כניסת השבת (ביום ל"ג בעומר אחה"צ) התקשרו להודיע לו כי טעות חמורה חלה כאן - בא הרוג ברגליו, הבחור חי ונושם לאורך ימים ושנים טובות... נשם המגיד שיעור

מעשה בבחור הלומד באחת הישיבות הקדושות בארה"ק, שנתברך ב'חולשות' רבות עד מאד, לא די שאינו יושב על מקומו ועוסק בתורה, אלא אף גם זאת שהוא מפריע לכל סובביו, כמו"כ בתפילות המתקיימות בהיכל הישיבה תמיד 'שמח' מסביבו, וכן בסדרי אכילה וכו', עד שהגדירו אותו ראש הישיבה עם 'מגידי השיעורים', שמעלה אחת מצינו בו - כשאינו מופיע בין כותלי הישיבה הכל נושמים לרווחה... ואכן, כפי הנהוג, היו משלחים אותו רבות חוצה, בכל פעם מחמת סיבה אחרת...

עד שהגיע ובא ליל ל"ג בעומר תשפ"א, ויהי בחצי הלילה, אין ויהי אלא לשון צער, קיבל המגיד שיעור שיחת טלפון בה נאמר לו כי נשמת הבחור עלתה בסערה השמימה בשריפה הנוראה אשר שרף ה'...

כמובן שנעתק הדיבור מפיו של המגיד שיעור מהלם ותדהמה, וכשוך סערת רוחו 'נפל' בליבו שעליו להתחיל להכין 'הספד' מרורים לקראת ההלוויה רווית היגון אשר תיערך למחר. אך

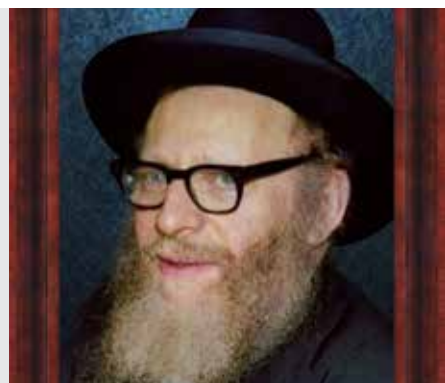
אשר בו), עתה בעוד חי, הבה נקרא לו ונספר בשבחיו, ובזה יעלה מעלה מעלה...

(באר הפרשה)

לרווחה על 'תחיית המתים', אך אז אמר בתוכחת מוסר לעצמו: מדוע רק 'אחרי מות קדושים אמור' (משל ומליצה שגור בפי העולם, כי רק אחרי מיתתו של אדם מוצאים ומונים את המעלות

יומא דהילולא

הנהג עמד לחוץ ומודאג. כבר רבע שעה חלפה, הוועידה אמורה כבר להתחיל ורבי שניאור עדיין כאן. רק כעבור חמש דקות תמימות נפרד רבי שניאור מבעלי השמחה, ואז בצעדים מהירים ירד אל הרכב כשהוא מבקש מהנהג למהר...

ליומא דהילולא של הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל ר"י לייקווד

טוב, לחץ את ידי שני המחותנים ושוחח עמם עוד כמה דקות יקרות.

הנהג עמד כל הזמן לחוץ ומודאג. כבר רבע שעה חלפה מאז עלו לאולם. הוועידה אמורה כבר להתחיל ורבי שניאור עדיין כאן. רק משעברו עוד חמש דקות תמימות נפרד רבי שניאור מבעלי השמחה, ואז בצעדים מהירים, כמעט בריצה, ירד אל הרכב כשהוא מבקש מהנהג שימהר להביאו אל הוועידה.

הנהג היה מלא פליאה, ואף הביע זאת בקול. אם הרב כ"כ ממחר מדוע התעכב בחתונה זמן כה רב?

הסביר לו רבי שניאור:

כשהגענו, אחזו באמצע החופה. ה'כיבודים' השונים כבר חולקו לחשובי המוזמנים. אם הייתי הולך מיד אחרי החופה היו המחותנים סבורים שנפגעת על כי לא כובדתי ב'כיבוד' ראוי. הם לא היו יודעים שאני מוזמן לנאום בוועידה של אגו"י הנפתחת ממש ברגעים אלו. ובודאי הייתה נגרמת להם עגמת נפש רבה בליל שמחתם. לכן נכנסתי לאולם, ישבתי ושתיתי 'לחיים' ושוחחתי ארוכות כדי שלא יהיה להם כל צל של ספק שמא פגעו בי. ורק אחרי שנחה דעתם - נחה גם דעתי ומיהרתי לצאת.

(מתוך 'שבילי המידות והערכים')

פעם אחת הוזמן מרן הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל לנאום בוועידה של אגו"י בארץ מגוריו בארה"ב. הוועידה הייתה אמורה להיפתח בשעה שמונה בערב, וכמחצית השעה לפני כן עזב רבי שניאור את לימודו וירד לרכב הממתין לו למטה. בעל הרכב, אדם שנהג להסיעו בהזדמנויות כגון אלו, כבר ישב מוכן כשהרכב מותנע. רבי שניאור נכנס ובקש ממנו לצאת מיד לדרך מבלי להתמהמה, שכן השעה מאוחרת.

במהלך הנסיעה ברחובות העיר טפח לפתע רבי שניאור על מצחו כנזכר במשהו חשוב. באולם שמחות לא הרחק חיתן אחד ממכריו את בנו בדיוק באותו ערב. את ההזמנה לחתונה הוא קיבל זה מכבר, אך משום מה היא פרחת מזיכרונו עד עתה. רבי שניאור ביקש מנהגו לשנות את מסלול הנסיעה על מנת להיכנס לחתונה לדקה אחת, כלשונו, רק לאחל מזל טוב ולצאת.

בהגיעו לאולם הייתה החופה בעיצומה. רבי שניאור חיכה מן הצד עד לסיומה ואז נגש למחותנים וברכם בברכת מזל טוב לבבית. הנהג עמד, מחכה לראש ישיבה לרדת אל הרכב בחזרה, אולם להפתעתו רבי שניאור כלל לא נראה ממהר. הוא נכנס אל האולם יחד עם הקהל כולו וכמובן מיד הוזמן אל שולחן המכובדים. המחותנים כיבדו אותו בכוסית לחיים ובתקרובת קלה, והוא שתה, בירך אותם בשפע ברכות והוסיף איזה ווארט

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

**הפורתח
בכל יום..**
המייל היומי של 'דרשו'.

**הרב הרים את עיניו מהגמרא ובמבט מתפלא אמר לי:
"אמרתי לך כבר שאינני כותב במוצאי שבת?"... ברגע
הראשון לא הבנתי את דבריו, אך מיד התעשתתי
ואמרתי: הרב, כעת כבר יום ראשון בבוקר...**

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" - הצצה למושגי ההתמדה בתורה של הדורות הקודמים

לא ידעתי את נפשי, והרב שראה את מבוכתי אמר לי: אל דאגה, בוא אלי מחר בחמש לפנות בוקר ואז אכתוב לך את המכתב. "חזרתי לחדרי. הייתי שרוי במתח. כל הלילה לא הצלחתי להרדם. חשבתי לעצמי: מה יהיה אם לא אצליח להתעורר בזמן, מה יהיה אם אפסיד את הרכבת. כשהראו המחוגים על השעה חמש מיהרתי לבית הרב, נקשתי על הדלת שוב ושוב, אולם היא לא נפתחה. שוב העזתי להכנס פנימה צעד אחר צעד, מיד ראיתי את הרב עומד בפניה הקבועה עם הגמרא. הבנתי שככל הנראה הוא כבר הספיק לישון וגם לקום. ניגשתי ואמרתי: רבי, אני צריך לנסוע... והוא הרים את עיניו הקדושות, וכשמבט מתפלא בעיניו אמר לי: אמרתי לך לא לבוא במוצאי שבת? אמרתי כבר שאינני כותב במוצאי שבת...

"ברגע הראשון לא הבנתי את דבריו, אך מיד התעשתתי ואמרתי: הרב, כעת כבר יום ראשון בבוקר... ומושגי חדשים אודות התמדה בתורה אשר טשטשה את התחומים והסירה את גבולותיהם הברורים של הבוקר והערב, התחדשו לי באותה שעה. זוהי התמדה בתורה של הדורות הקודמים". הזקן סיים את סיפורו והותיר את בני שיחו נפעמים.

(אמונה שלמה)

סיפר הגאון רבי נסים יגן זצ"ל, כי בהיותו אברך צעיר שוחח באחד הימים עם כמה בחורים על התמדה בתורה. סמוך אליהם עמד יהודי צדיק שברח מרוסיה, וכששמע את שיחתם התערב ואמר: "אתם מדברים על דבקות והתמדה בתורה? אין לכם ולו שמץ של מושג בענין זה". הוא המשיך וסיפר כי בהיותו ילד הוא למד בישיבה וחזר הביתה רק פעם בחצי שנה, בפסח ובסוכות. "הנסיעות היו ארוכות ומיגעיות מאוד", המשיך הזקן בסיפורו, "אבל כל אחד מאתנו אחז באושר את המכתב יקר הערך שאותו שלח הרב לאבא, ובו סיכום ההתקדמות שלו במשך מחצית השנה שחלפה, בדומה לתעודה המקובלת בימינו.

"הרכבת שלי עתידה היתה לצאת ביום ראשון בשעה שש בבוקר, והיא יוצאת רק אחת לשבוע. אילו הייתי מפסיד אותה לא יכולתי לבוא עוד הביתה לפסח, משום שביום ראשון הבא כבר חל החג. במוצאי שבת ניגשתי לבית הרב כדי להפרד. נקשתי זמן רב על דלת הבית אולם היא לא נפתחה. הצצתי פנימה והבחנתי כי הרב עומד ליד הסטנדר ולומד. התקרבתי עוד פסיעה אחת או שתיים, ובחשש מה אמרתי: רבי, יש לי מחר רכבת בשעה שש בבוקר, אולי אפשר לקבל את המכתב לאבא כבר עכשיו. הרב הרים את עיניו מן הגמרא ואמר לי: סלח לי בני, אך במוצאי שבת אינני נוהג לכתוב.

הערב נא

**לאחר כמה שנים הקרה ה' לפני אותו בחור.
התרגשתי ואמרתי לו עם דמעות בעיניי: בזכותך
שרדתי את השואה. השיב לי הלה: "לאמתו של דבר
- אתה הוא שהצללת את חיי!" תמהתי על דבריו...**

כשהאדם מבקש 'הערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו', בקשתו היא שירגיש תענוג בכל דבר שנותן חיות לנשמתו

בזה הוא מבאר את הפסוק "ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם", היות שהם עצמם היו ממורמרים, לכן טעמו טעם מר במים. ומבאר שכך הוא לענין התורה, שהרי התורה בעצמותה מתוקה מדבש ומנופת צופים, אלא שהאדם, מאחר שהוא מלא עוונות, אינו נמשך אחר הטוב והמתוק, אלא אחר המזיק והמר. לכן מתפלל האדם להקב"ה שיסיר ממנו העוונות ויחזיר את לבו

על הבקשה שאנו אומרים בברכת התורה, "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו" - מבאר ה' דגל מחנה אפרים: כי הנה, כשיש לאדם עוונות, העוונות מחליאים את נפשו וגורמים לה להתחיל להתאוות לדעות הרעות. על כן אנו מבקשים 'הערב נא ה' אלוקינו', שהקב"ה ירפא את נפשינו ונחזור להימשך אחר ה תורה הקדושה.

אל מצבו הראשון להתאוות למתיקות התורה.

אמור מעתה: כשהאדם מבקש 'הערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפנינו', אינו מבקש רק שימתיק לו את התורה, אלא בקשתו שיכבס אותו כבבורית ויהפך את מוחו ולבו עד שתחזור נפשו להיות נפש בריאה, וכשתהיה נפש בריאה, ממילא תתאוה למתיקות התורה. הבקשה היא שיתחבר למזון הנשמה ובוה ימצא טעם טוב בחייו. שירגיש תענוג בשבת, תענוג ביו"ט, תענוג בשמיעת דברי תורה וכן תענוג בכל דבר שנותן חיות לנשמתו; ומאידך, את ענייני הגוף יעשה רק כדי לצאת ידי חובה, לא ח"ו להיפך.

יהודי אחד ביקש מסבו ניצול שואה שיספר לו מזכרונותיו בשואה. אמר לו סבו: הבה ואספר לך; נסעתי ברכבת שהובילה אותנו אל מחנות הכפייה, שכבתי שם תשוש וחלוש בין שלדי אנשים שכבר נפחו את נשמתם מזמן. הרגשתי שגם תורי לנפח את נשמתי מגיע. היה אז כפור חזק. חיפשתי מישהו שיוכל לעזור לי. סובבתי את ראשי מעט וראיתי מאחורי בחור שהיה נראה בריא וחזק. ביקשתי ממנו בשארית כוחותיי שיעשה לי טובה וישפשף את גופי בידיו כדי לחממו. הבחור נענה לבקשתי ומזה קיבלתי

חיות חדשה ושרדתי את השואה.

המשיך הסב וסיפר: לאחר כמה שנים הקרה ה' לפני אותי בחור. התרגשתי. אמרתי לו עם דמעות בעיניי: בזכותך שרדתי את השואה והקמתי משפחה. אמר לי הלה: סבור הנך שאני הצלתי את חיך, ולמען האמת אתה הצלת את חי.

תמהתי על דבריו. אך הוא הסביר: באותו זמן הייתי כל-כך שבור ברוחי משום שלא ראיתי שום תכלית וסיבה לחי, עד שכמעט פרחו נשמתי מרוב צער ועגמת נפש. לפתע סובבת את ראשך אלי וביקשת ממני לחמם אותך, וכיון שמלאתי את בקשתך וראיתי שהחייתי אותך, נכנסה בי רוח חדשה, רוח של חיות, וממנה שאבתי כח עד שהגיעה עת פקידה...

אכן מעשים שבכל יום הם ואין צריך להגיע בשביל זה לשואה. יש אנשים בינינו שפיתחו באמת חוש נכון לעזור לאחרים, ואפילו לנדד שינה בשביל אחרים. המתיקות צריכה לעבור מחלק הקבלה לחלק הנתנה.

"הערב נא". על האדם להתחנן על כך - 'עזור לי להרגיש מתיקות בנתינה', כי הגוף מושך לכיוון השני...

(הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א, הביני)

סגולות וישועות

הדאגה היתה רבה. סבתו של הילד מיהרה לרבנית ובכתה על המצב. הרבנית שמעה, הורתה לומר 'נשמת', וקראה: 'לא יהיה צורך בניתוח!'

קניבסקי בה' גרמה שבכל יום ראתה את יד ההשגחה, ולכן בכל ערב היתה אומרת 'נשמת', כהודאה לה' על היום הטוב שחלף. אמא פרסמה את הסגולה בקרב הנשים הבאות לביתה, ועל כל צרה אמרה: 'קבלי על עצמך בלי נדר לומר 'נשמת' לאחר שתבוא הישועה!'

סיפורים רבים סופרו על ניסים של ממש שבאו הודות לקבלה זו. אחת מהם מביאה הרבנית צביון: "ילד נפל מגובה וריסק את רגלו. הרופאים קבעו שעליו לעבור סדרת ניתוחים, ועם הכל - לא הבטיחו שיצליחו להחזיר את הרגל למצבה הקודם. הדאגה היתה רבה. סבתו של הילד מיהרה לרבנית ובכתה על המצב. הרבנית שמעה, הורתה לומר 'נשמת', וקראה: 'לא יהיה צורך בניתוח! כל אותה תקופה התעניינה הרבנית במצבו של הילד והורתה לומר 'נשמת' על כל שיפור. כנגד כל תחזיותיהם של הרופאים, החלים הילד לגמרי ללא כל ניתוח!'

רבנו יוסף חיים זצוק"ל כתב בספרו 'בן איש חי' (שנה ב', פרשת תולדות, הלכה ג') ששבח נשמת כל חי הוא יקר ומעולה מאוד. וזה לשונו: "שבח זה ד'נשמת כל חי' הוא יקר ומעולה מאוד, וצריך לאמרו בנעימה, והוא מסוגל על כל צרה שהאדם עומד בה, שְׁיִדָּר

'נשמת כל חי' זוהי תפילה קצרה שבה אנו משבחים את הקדוש ברוך הוא ובעיקר מודים לו על כל מה שעשה עושה ויעשה עבורנו. נכדתו של מרן הסטייפלר זי"ע, בתו של מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, הרבנית צביון, מספרת.

"רבים באו לבקש את ברכתו של סבא מרן ה'סטייפלר' זצ"ל כאשר היו נתונים בסכנה או בצרה. לרוב, הם קיבלו את ההוראה: 'דבר ראשון תתפללו, אין כמו תפילת החולה על עצמו. בנוסף - קבלו על עצמכם, בלי נדר, שכשתצאו מהסכנה תאמרו את ברכת השבח 'נשמת' כולל 'ישתבח' עד הברכה'.

סגולה זו מקובלת מהרבי רבי העשיל, רבו של הש"ך. "אני זוכרת שכשאחת מבנות המשפחה היתה בסכנה ופינו אותה לבית החולים, מיהר סבא למקום והורה לנוכחים שיקבלו על עצמם, בלי נדר, לומר 'נשמת' כאשר היא תשוב הביתה בריאה ושלמה". הגר"ח קניבסקי והרבנית אימצו הנהגה זו בקביעות. לפני כל לידה ובעת מחלה של ילד, או כשהיו זקוקים לישועה - קיבלו על עצמם בלי נדר שכשתבוא הישועה יאמרו את התפילה. ואכן, בכל עניין שראו בו ישועה, נהגו לומר מיד את תפילת 'נשמת'. מוסיפה הרבנית צביון תחי': "דבקוה של אמא - הרבנית

"קבלה בדוקה ומנוסה, כשיצא אדם מן העיר, יאמר הריני מקבל עלי כשאגיע למקום פלוני אז אני אומר 'נשמת כל חי תברך' וכו', וכשיגיע לשם ישלם נדרו".

(ברינה יקצורו)

נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבח זה של 'נשמת כל חי' ויועיל לו; וכמו שכתוב בשם רבי יהודה החסיד זצ"ל".

אנשי הקבלה הוסיפו את אמירת 'נשמת כל חי' לתפילת הדרך כסגולה לחזרה בשלום מן הדרכים. בספר 'דרך ישרה' נכתב:

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

באילו אופנים מותר לספר על עברו של בעל תשובה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

שבזמננו שעל פי רוב כשמספרים על בעל תשובה הכוונה לשבחו איך עמד בנסיונות ועזב אורח חיו, הדבר תלוי לפי כוונת המספר האם מתכוין לשבח, ולפי מי שמדבר עליו האם אכן משתבח בכך.

וכן מי שהוא בעל תשובה ואינו מתבייש בכך, ואף מפרסם זאת ומאפשר שהגיע לדרגה זו, דעת הגר"נ קרליץ שמותר לומר עליו שהוא בעל תשובה ואף להזכיר מעשיו הראשונים, וכן כתב בשו"ת שבט הקהתי וכ"כ הגר"י טשנר, ובלבד שמספר זאת כדי להרבות בשבחו. ובשו"ת לחפץ בחיים כתב שאם אינו מפרסם על עצמו שהוא בעל תשובה, אף שאינו מקפיד ואינו מתבייש בזה, כיון שהדבר עלול לגרום לו נזק [שלא יקבלו את ילדיו למוסדות לימוד וכדו'] מסתבר שאסור, ונשאר שם בצ"ע.

ב'ביאורים ומוספים' על הסעיפים הנלמדים בימים אלו מביאים כמה נידונים מעניינים ומצויים לעניין סיפור מעשיו הקודמים של בעל תשובה: בשו"ת שבט הקהתי כתב שאף שכוונתו להרבות בשבחו שהתגבר על יצרו ושב בתשובה, אסור, כיון שלמעשה מתמעט כבודו בעיני השומעים, וגם עלול להינזק מכך וכו', וכן כתב הגר"י טשנר. אמנם הגר"מ סלומון כתב שבעלי תשובה בימינו שהיו תינוקות שנשבו, הרי הם במעלת המתנדבים והוא תואר של שבת, אשר מי יודע אם היה נולד במצבם היה מוצא את הכוחות והרצון להתנדב לה' כמותם.

ואם מזכיר מעשיו הראשונים בלשון שבח שאין בהם גנאי, וכגון שמספר כמה מעמד וגדולה היו לו ועזב הכל כדי להתקרב להקב"ה, יש שכתבו שמותר, וכן מובא בשם הגר"ש וולבה,

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

יומא דף סג

האם מותר להקריב מליל שמיני או מיום שמיני?

שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה

המתייחס לבכור בהמה, לא היה קשה מאומה, שהרי קיימא לן שבקדשים הלילה הולך אחר היום, ואם כן בכור שקדושתו מרחם מתחיל יום השמיני שלו עם עמוד השחר של היום השמיני, בעוד כל הלילה שלפניו עדיין שייך ליום השביעי, ועל כן אין מקום לקושיא מראשו של הפסוק לסופו, כי "שבעת ימים יהיה עם אמו" מסתיימים בעמוד השחר של היום השמיני, ועל כן אומר הפסוק שמאז והלאה תתנו לי, ולא קשה מאומה.

בפרשת אמור, לעומת זאת, מדובר בבהמת חולין שרוצה להקדישה, והלא בחולין, היום הולך אחר הלילה, ואם כן שבעת הימים מסתיימים עם צאת הכוכבים שבסוף היום השביעי, ואף על פי כן נאמר בהמשך הפסוק שרק מיום השמיני והלאה יירצה, והיטב הקשה רבי אפטוריקי, עד שמכח קושיא זו הוצרך לחלק ולומר: לילה לקדושה, יום להרצאה.

(כמוצא שלל רב שמות כב כז - שו"ת חת"ם סופר - יו"ד סי' יז)

רבי אפטוריקי מדייק בגמרא (זבחים יב. חולין פא.) מכח סתירה בפסוק בפרשת אמור (ויקרא כב כז): "שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו" - הרי שבלילה שאחר היום השביעי, ליל שמיני, הוא כבר ראוי לקרבן, ואילו בהמשך אומר הפסוק: "ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה" - הרי שרק ביום השמיני ראוי הוא לקרבן ולא בליל שמיני? אלא, יישב רבי אפטוריקי, לילה לקדושה, יום להרצאה.

בתשובותיו, כותב הגאון בעל "חת"ם סופר", שגאון אחד עוררו בתמיהה זו: למה המתין רבי אפטוריקי עד לפסוק בספר ויקרא, כאשר יכול היה לדייק את דיוקו כבר בפרשת משפטים בפסוק "כן תעשה לשורך לצאנך שבעת ימים יהיה עם אמו ביום השמיני תתנו לי" (שמות כב כט), שאף בו יש מקום לדיוק זה ולמסקנה שהסיק?

והוא מיישב בחילוק נפלא עד למאוד: בפסוק בפרשת אמור,

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום...

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מהו משך הזמן התוספת שצריך להוסיף על יום הכיפורים לפני כניסתו?

השמש כולו נעלם מהאופק. ומשך זמן התוספת הנדרש, לא התפרש בדברי חכמינו ז"ל; וכתבו הפוסקים, שלכתחילה יש להוסיף כחמש עשרה דקות לפני השקיעה, ורצוי אף להוסיף עד כעשרים או שלושים דקות, כדי לצאת ידי חובה לפי דעות כל הראשונים.

[שו"ע תרח, א, ומשנ"ב א-ב; ביאורים ומוספים דרשו, 7-8]

מצוה מן התורה להוסיף מחול על הקודש בערב יום הכיפורים, דהיינו, לנהוג באיסורי האכילה ויתר איסורי יום הכיפורים, זמן מה לפני תחילת 'בין השמשות'. וכידוע, כמה מחלוקות נחלקו רבותינו בקשר לזמן בין השמשות, ולמעשה, כפי הכרעת המשנה ברורה, יש להחשיב כתחילת בין השמשות (לענין זה) את הזמן שמכונה בפיו כיום 'שקיעת החמה', דהיינו, הזמן שבו גלגל

האם ניתן לקבל תוספת יום הכיפורים מזמן 'מנחה גדולה' ואילך?

ונחלקו הפוסקים, מה מוגדר כ'סוף היום' לענין זה של חישוב השעות הזמניות - שקיעת החמה, או צאת הכוכבים. ולהלכה, יש להחמיר החל משעה זמנית ורבע לפני שקיעת החמה, כלומר, שאם קיבל על עצמו את התוספת מזמן זה ואילך, ינהג בכל איסורי יום הכיפורים.

[משנ"ב תרח, יד, ושעה"צ יט; ביאורים ומוספים דרשו, 24]

כאמור, זמן 'תוספת' יום הכיפורים בכניסת היום, הוא כחמש עשרה עד שלושים דקות לפני שקיעת החמה. ולכל המוקדם, רשאי אדם לקבל על עצמו את תוספת יום הכיפורים מזמן 'פלג המנחה' ואילך, שהוא שעה 'זמנית' (= 1/12 מהיום) ורבע לפני סוף היום; ואם קיבל את תוספת יום הכיפורים לפני זמן זה, לא חלה קבלתו אף על הזמן שלאחר פלג המנחה.

האם מותר לאכול לאחר הסעודה המפסקת בערב יום הכיפורים?

אמירה, אם חלה. וכן נחלקו לענין סיום הסעודה המפסקת, אם הוא נחשב כקבלת התענית באמירה, (לפחות לענין אכילה ושתייה); ולמעשה, המעונין לאכול לאחר הסעודה, ראוי שיאמר שעדיין אינו מקבל על עצמו את התענית, ולפחות יחשוב כך.

[שו"ע תרח, ג, ומשנ"ב יב, יג רטו; ביאורים ומוספים דרשו, 21 ו-26]

המקבל על עצמו את 'תוספת' יום הכיפורים באופן סתמי, קבלתו כוללת את כל איסורי יום הכיפורים. אולם, ניתן לפרש ולהגביל את קבלת התוספת לחלק מאיסורי היום בלבד, כגון לעינויי היום, ללא איסור עשיית מלאכה; או לחלק מהעינויים, כגון לאכילה ולשתייה, ולא לרחיצה ולנעילת נעליים. ונחלקו הפוסקים לענין קבלת התוספת במחשבה, ללא

* הרואה את חבירו עובר על איסור, מחויב להוכיחו. ופורק עול וכיוצא בו, אין חובה להוכיחם; וכן אין חובה להוכיח אלא את אוהבו וכיוצא בו, אבל איש זר, שאם יוכיחו ישנאו או אף ינקום בו, אין להוכיחו. ואם ידוע מראש בוודאות כי החוטא לא יקבל את התוכחה - אם החטא נעשה בשגגה, אין להוכיחו, כי מוטב שיישאר שוגג, ולא יהיה מזיד. ואם החטא נעשה במזיד - כשמדובר בציבור, חובה להוכיחם פעם אחת בלבד; וכשמדובר ביחיד, יש להוכיחו שוב ושוב, עד שיגיע למצב בו הוא מגיב בנזיפה. והחוטא באיסור המפורש בתורה, נדון כמזיד.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אומרים 'נקדש' ו'נקדישך' לפני אמירת הקדושה בחזרת הש"ץ?

david cohen/flash90

לעשות את כל מעשי הקרבתו בכוונה תחילה, ולא כ'מתעסק' בעלמא. ויש שכתבו, שהרי זה ככל דבר קדושה, שצריך הזמנה תחילה כדי 'להמשיך' ולהוריד את הקדושה עליו; וכדרך שאומרים ב'זימון' לפני ברכת המזון: 'רבותי נברך', וכן 'נקדש' או 'נקדישך' לפני אמירת הקדושה בחזרת הש"ץ.

[שו"ע תקסב, ה, ומשנ"ב כב; ביאורים ומוספים דרשו, 31]

כפי שלמדנו, בכדי להחיל שם 'תענית' על צום שאינו משמש התעניות הקבועות לכלל הציבור, יש לקבל את התענית באמירה ביום שלפניה. וכתבו ראשונים, שמקור הדבר מהכתוב בספר יואל: "קדשו צום", שמשמעו כי הצום צריך 'קידוש' והזמנה תחילה. וכתבו אחרונים תוספת טעם לדבר - שהצום ממעט את החלב והדם שבגוף, ולכן נחשב כקרבו, הטעון הקדשה תחילה; וכן יש

הלוח היומי

ג' בתמוז | רבי יהושע ישעיה ב"ר אהרן נויבירט זצ"ל בעל 'שמירת שבת כהלכתה'

יארצייט:

תרמ"ה: רבי אריה מרדכי ב"ר יהושע אשר רבינוביץ זצ"ל מפוריסוב
תשמ"ב: רבי יוסף חיים שניאור ב"ר אהרן קוטלר זצ"ל ר"י לייקווד בעל 'שיח ערב'
תשנ"ד: רבי מנחם מנדל ב"ר לוי יצחק זצ"ל מליובאוויטש
תשע"ג: רבי יהושע ישעיה ב"ר אהרן נויבירט זצ"ל בעל 'שמירת שבת כהלכתה'

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מצות אהבת ה'

האדמו"ר מצאנז - ז'מיגרעד, רבי אריה ליבש הלברשטם אמר: לפי רוב האהבה להשי"ת ירבה אהבת התורה והמצוות, כי האהבה ניכרת בעשיית רצון אהובו בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו, ומטריח עצמו אפילו בטירחה גדולה באהבתו את בוראו כמו שעושה באהבת הממון ושאר אהבות.

(אריה שאג ח"ב עמ' רצב)

נשתדל להתחזק במצות "אהבת ה'" ומתוך כך נתאמץ ונרדוף אחר כל קיום מצוה שיש באפשרותנו לקיימה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il